

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Guzun Ion

Judecători - Eremciuc Ghenadie, Talpă Boris

Daguța Sergiu, Donos Aliona

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, *Formusatii Andrei*, avocatul *Balan Angela* în numele inculpatului Popa Gheorghe și avocatul *Balan Angela* în numele inculpaților Bejenari Ana și Ursu Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Popa Gheorghe XXXXX,

Ursu Galina XXXXX,

Bejenari Ana XXXXX,

Termenii de examinare:

prima instanță: 25.11.2016 – 11.06.2020;

instanța de apel: 02.07.2020 – 16.02.2022;

instanța de recurs ordinar: 27.05.2022 – 27.06.2023.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 iunie 2020, s-a hotărât:

În privința lui **Popa Gheorghe**, procesul penal privind învinuirea acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, s-a încetat în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală.

S-a recunoscut vinovat Popa Gheorghe de comiterea contravenției prevăzute de art. 312 Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional de învinuire a lui Popa Gheorghe în comiterea contravenției prevăzute de art. 312 Cod contravențional, în temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

S-a încetat procesul penal în privința lui Popa Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul săvârșit în perioada 27.04.2013 - 19.12.2014) în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală.

S-a recunoscut vinovat Popa Gheorghe de comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional de învinuire a lui Popa Gheorghe în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, în temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

S-a încetat procesul penal în privința lui Popa Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul săvârșit în perioada 02.12.2011-31.01.2014) în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală.

S-a recunoscut vinovat Popa Gheorghe de comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional de învinuire a lui Popa Gheorghe în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, în temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

În privința lui **Ursu Galina**, procesul penal privind învinuirea acesteia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, s-a încetat în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală.

S-a recunoscut vinovată Ursu Galina de comiterea contravenției prevăzute de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional de învinuire a lui Ursu Galina în comiterea contravenției prevăzute de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, în temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

În privința lui **Bejenari Ana**, procesul penal privind învinuirea acesteia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, s-a încetat în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală.

S-a recunoscut vinovată Bejenari Ana de comiterea contravenției prevăzute de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional de învinuire a lui Bejenari Ana în comiterea contravenției prevăzute de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, în temeiul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat în fapt că:

Popa Gheorghe, în perioada de timp cuprinsă între 13.02.2010 până la 30.06.2015 deținând funcția de rector al Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, fiind numit în această funcție prin ordinul Ministrului Educației nr. 83-p din 13.02.2010 și confirmat în baza Hotărârii Guvernului nr. 73 din 10.02.2010, fiind în acest sens persoană publică, care totodată conform atribuțiilor sale de serviciu este responsabil de asigurarea întregii activități a instituției pe care o conduce, având în acest sens și atribuții legate de dirijarea și controlul folosirii fondurilor financiare ale universității, precum și stimularea materială și morală a activității cadrelor didactice în limitele prevăzute de actele normative în vigoare, a comis infracțiunile de abuz de serviciu și de depășire a atribuțiilor de serviciu, în următoarele circumstanțe:

Prin urmare, acționând în mod intenționat și din interes material și personal, contrar prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul Muncii, care prevede că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare, contrar prevederilor art. 2 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23.12.2005, care prevede că salariile personalului din autoritățile administrației publice, instituțiile și organizațiile finanțate de la bugetul public național (cu excepția persoanelor care dețin funcții de demnitate publică) cuprind: salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției) care se stabilește în raport cu răspunderea și complexitatea sarcinilor, precum și cu nivelul de pregătire necesar funcției ocupate; adaosuri, sporuri și suplimente la salariul de bază cu titlu de stimulare sau compensare; premii pentru rezultatele activității curente, precum și un premiu conform rezultatelor activității anuale a unității bugetare, nerespectând cuantumul premiilor stipulate în ordinele Ministerului Educației cu nr. 1115-c din 10.10.2012, conform prevederilor căruia Ministerul Educației a ordonat acordarea rectorului Universității de Stat Alecu Russo din Bălți Gheorghe Popa, a unui premiu bănesc în mărime de 50 la sută din salariu de bază lunar și nr.253-c din 30.04.2014, conform prevederilor căruia Ministerul Educației a ordonat acordarea rectorului Universității de Stat Alecu Russo din Bălți Gheorghe Popa a unui premiu bănesc în cuantumul echivalent acordat personalului didactic din instituția respectivă, la 06.09.2012 a emis și semnat ordinul intern cu nr.02 – 89 conform prevederilor căruia a ordonat acordarea unui premiu (conform planului de finanțare, din surse bugetare și speciale) tuturor salariaților Universității în mărime de 60 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea și acordarea unui premiu (conform planului de finanțare, din surse bugetare și speciale) în mărime de 100 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității, care dețin funcții

manageriale și/sau dețin calitatea de membru al Senatului universitar, iar la 22.04.2014 a emis și semnat ordinul intern cu nr.07 – 154 conform prevederilor căruia a ordonat acordarea unui premiu tuturor salariaților Universității, cu excepția salariaților Catedrei militare, în mărime de 30 % salariu lunar, dar fără a se ține cont de munca prin cumul sau care depășește o sarcină didactică, ordine interne în baza cărora lui personal i-au fost calculate și achitate neîntemeiat premii în sumă de 10 771 lei, acțiuni prin care Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil în suma respectivă.

Astfel, acțiunile lui *Popa Gheorghe* pe episodul respectiv au fost calificate de către acuzare în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, cu următoarele semne de calificare: *folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Tot Popa Gheorghe, activând în aceeași funcție, depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin Lege, contrar prevederilor punctului 13 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 195 din 13.03.2013 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ superior de stat cu autonomie financiară, care prevede că în funcție de mijloacele pentru retribuirea muncii disponibile, rectorii instituțiilor sunt în drept să acorde salariaților premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și zilelor de sărbătoare nelucrătoare precum și ajutoare materiale în modul stabilit de art. 165¹ Codul muncii, în acest caz cuantumul premiului unic în fiecare caz nu va depăși salariul de funcție al salariatului premiat, în perioada de timp cuprinsă între 27.04.2013 - 19.12.2014, a emis și a semnat personal ordinele interne cu nr.05-164 din 27.04.2013; nr. 07-463 din 20.09.2013, nr. 02-87 din 19.12.2013, nr.02-35 din 10.09.2014, nr.05-587 din 16.10.2014 și nr.02-48 din 19.12.2014, în urma cărora personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alecu Russo din Bălți prim-prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, li s-au acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție, acțiuni prin care Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă de 278 260,20 lei.

Astfel, acțiunile lui *Popa Gheorghe* pe episodul respectiv au fost calificate de către acuzare în baza art. 328 alin.(1) Cod penal, adică, *depășirea atribuțiilor de serviciu, cu următoarele semne de calificare: săvârșirea de către o persoană cu funcție publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții deosebit de mari, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Tot Popa Gheorghe, activând în aceeași funcție, depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, contrar prevederilor art. 211 alin.(1) și (3) din Codul Muncii, care prevăd că termenul de validitate a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an din ziua aplicării, în interiorul căruia salariatului sancționat nu i se pot aplica stimulări prevăzute la art. 203 din Codul Muncii mulțumiri, premii, cadouri de preț și diplome de onoare, în perioada de timp cuprinsă între 02.12.2011-31.01.2014, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, a emis și a semnat personal ordinele interne nr.02-160 din 20.12.2011, nr.02-161 din 22.12.2011, nr.02-38 din 28.04.2012, nr.02-53 din 01.08.2013, nr.02-61 din 15.10.2013 și nr.02-04 din 31.01.2014, prin care patru angajați ai Universității de Stat Alecu Russo din Bălți și anume XXXXX și nefiind revocate în decursul unui an, au beneficiat neîntemeiat de premii în sumă totală de 16971 lei, acțiuni prin care Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil în suma respectivă.

Astfel, acțiunile lui *Popa Gheorghe* pe episodul respectiv au fost calificate de către acuzare în baza art. 328 alin.(1) Cod penal, adică, *depășirea atribuțiilor de serviciu, cu următoarele semne de calificare: săvârșirea de către o persoană cu funcție publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Ursu Galina, deținând funcția de contabil în cadrul Universității de Stat „Alecu Russo” din mun. Bălți, fiind numită în această funcție în temeiul ordinului rectorului nr.510-a din 12.09.1977, fiind în acest sens în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, care totodată conform atribuțiilor sale de serviciu prevăzute în fișa postului este responsabilă de calcularea salariului sectorului profesori al Universității de Stat „Alecu Russo” din mun.Bălți,

inclusiv personalului de conducere, prelucrarea sistematică a documentelor ce servesc ca bază pentru calcularea salariului, a comis infrafracțiunea de neglijență în serviciu, în următoarele circumstanțe:

La 26.03.2010, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.05-145 prin care a dispus acordarea unui premiu angajaților Universității în mărime de 60 % din salariu de funcție (inclusiv cumulările).

La 13.09.2010, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.07-470 prin care a dispus acordarea unui premiu tuturor salariaților Universității în mărime de 0,5 salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea.

La 23.09.2010, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.07-503 prin care a dispus acordarea unui premiu tuturor salariaților Universității în mărime de 0,5 salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea. Suplimentar, pentru salariații care ocupă funcțiile de rector, prorectori, decani, prodecani și șefi de catedră se va mai acorda un premiu de 0,7 salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea.

La 13.09.2011, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-141 prin care a dispus acordarea unui premiu tuturor salariaților Universității în mărime de 0,8 salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea.

La 06.09.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-89 prin care a dispus acordarea unui premiu în mărime de 100 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității, care dețin funcții manageriale și/sau dețin calitatea de membru al Senatului universitar, conform Anexei nr.1 la ordin și anume 42 de persoane din categoria persoanelor de conducere.

La 28.11.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-109 prin care a dispus acordarea unui premiu tuturor salariaților Universității în mărime de 60 % salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea. A acorda un premiu în mărime de 75 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității conform Anexei nr. 1 la ordin și anume 10 persoane din categoria persoanelor de conducere. A acorda un premiu în mărime de 100 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității, conform Anexei nr.2 la ordin și anume 30 persoane din categoria persoanelor de conducere.

La 28.11.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-110 prin care a dispus acordarea unui premiu în mărime de 50 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității, conform Anexei nr. 1 la ordin și anume 3 persoane din categoria persoanelor de conducere. A acorda un premiu în mărime de 100 % salariu de funcție fără supliment), inclusiv cumularea, salariaților Universității, conform Anexei nr.1 la ordin și anume o persoană din categoria persoanelor de conducere.

Astfel, în perioada de timp cuprinsă între **26.03.2010-30.11.2012**, *Ursu Galina*, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu, contrar prevederilor ordinului rectorului Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa, nominalizate supra, contrar prevederilor art.130 alin.(1) din Codul Muncii, care prevede că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare, contrar prevederilor art.2 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23.12.2005, care prevede că salariile personalului din autoritățile administrației publice, instituțiile și organizațiile finanțate de la bugetul public național (cu excepția persoanelor care dețin funcții de demnitate publică) cuprind: salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției) care se stabilește în raport cu răspunderea și complexitatea sarcinilor, precum și cu nivelul de pregătire necesar funcției ocupate; adaosuri, sporuri și suplimente la salariul de bază cu titlu de stimulare sau compensare; premii pentru rezultatele activității curente, precum și un premiu conform rezultatelor activității anuale a unității bugetare, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ce ține de calcularea salariului sectorului profesori al Universității de Stat „Alecu Russo” din mun. Bălți, inclusiv personalului de conducere, precum și prelucrarea sistematică a documentelor ce servesc ca bază pentru calcularea salariului, a calculat și dispus spre achitare premii personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți și anume la prim prorector,

prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre și șeful serviciului studii, în mărimile procentuale stabilite în ordinele nominalizate reieșind din salariu lunar al salariatului și nu din cel de funcție al salariatului după a fost stabilit în ordine, acțiuni prin care Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 205 589 lei.

Astfel, acțiunile *Galinei Ursu* au fost calificate de către acuzare în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, adică, *neglijență în serviciu, cu următoarele semne de calificare: îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față ele, dacă acestea au cauzat daune în proporții mari, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Bejenari Ana, a fost învinuită de faptul că, deținând funcția de contabil - șef în cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, fiind numit în această funcție în temeiul ordinului rectorului instituției respective nr. 2-12 din 07.02.2012, fiind în acest sens în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal persoană publică, care totodată conform atribuțiilor sale de serviciu prevăzute în fișa postului organizează, îndrumă, conduce, controlează și răspunde de desfășurarea în mod eficient a activității financiar – contabile a Universității în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, organizează și coordonează contabilitatea operațiilor de capital, contabilitatea stocurilor, contabilitatea angajamentelor și altor elemente patrimoniale, organizează și coordonează controlul financiar preventiv, stabilind operațiunile și documentele ce se supun controlului financiar preventiv, precum și persoanele care exercită acest control, răspunde de consemnarea corectă și la timp, în scris, în momentul efectuării ei, în documente justificative a oricărei operații care afectează patrimoniul Universității în conformitate cu prevederile legale în vigoare, organizează controlul asupra operațiilor patrimoniale, răspunde de respectarea disciplinei de casă și a celorlalte dispoziții privind operațiunile cu numerar, răspunde de eficiența și calitatea lucrărilor executate în cadrul serviciului la termenele stabilite prin reglementări interne sau prin alte acte normative, a comis infracțiunea de neglijență în serviciu, în următoarele circumstanțe:

La 06.09.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-89 prin care a dispus acordarea unui premiu în mărime de 100 % din salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariilor Universității, care dețin funcții manageriale și/sau dețin calitatea de membru al Senatului universitar, conform Anexei nr.1 la ordin și anume 42 de persoane din categoria persoanelor de conducere.

La 28.11.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-109 prin care a dispus acordarea unui premiu tuturor salariilor Universității în mărime de 60 % salariu de funcție (fără supliment) inclusiv cumularea. A acorda un premiu în mărime de 75 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariilor Universității conform Anexei nr.1 la ordin și anume 10 persoane din categoria persoanelor de conducere. A acorda un premiu în mărime de 100 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariilor Universității, conform Anexei nr.2 la ordin și anume 30 persoane din categoria persoanelor de conducere.

La 28.11.2012, de către rectorul Universității de Stat Alecu Russo din mun. Bălți Gheorghe Popa a fost emis și semnat ordinul cu nr.02-110 prin care a dispus acordarea unui premiu în mărime de 50 % salariu de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, salariilor Universității, conform Anexei nr.1 la ordin și anume 3 persoane din categoria persoanelor de conducere. A acorda un premiu în mărime de 100 % salariu de funcție fără supliment), inclusiv cumularea, salariilor Universității, conform Anexei nr.1 la ordin și anume o persoană din categoria persoanelor de conducere.

Astfel, în perioada de timp cuprinsă între **06.09.2012-31.12.2012**, *Bejenari Ana*, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu, contrar prevederilor ordinelor rectorului Universității nominalizate supra, contrar prevederilor art.130 alin.(1) din Codul Muncii, care prevede că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare, contrar prevederilor art.2 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355 din 23.12.2005, care prevede că salariile personalului din autoritățile administrației publice, instituțiile și organizațiile finanțate de la bugetul public național (cu excepția persoanelor care dețin funcții de demnitate publică) cuprind: salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției) care se stabilește în raport cu

răspunderea și complexitatea sarcinilor, precum și cu nivelul de pregătire necesar funcției ocupate; adaosuri, sporuri și suplimente la salariul de bază cu titlu de stimulare sau compensare; premii pentru rezultatele activității curente, precum și un premiu conform rezultatelor activității anuale a unității bugetare, contrar prevederilor pct.14) art.19 din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului de serviciu, a primit spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative și normative, neinformând despre aceasta în scris conducătorul entității, și anume listele de plată și transfer la carduri a salariilor și premiilor angajaților Universității, inclusiv personalului de conducere (prim prorector, prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre și șefului serviciului studii) îndeplinite de contabilul Ursu Galina, liste care constituie documente primare ce justifică efectuarea operațiunilor economice, acordă dreptul de a le efectua sau certifică producerea unor evenimente, pe care li-a semnat, după care fiind prezentate instituției financiare filiala Bălți a BC Moldova Agroindbank, personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alecu Russo din mun.Bălți și anume prim prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, li-au fost calculate și achitate premii în mărimile procentuale stabilite în ordinele nominalizate reieșind din salariu lunar al salariatului și nu din cel de funcție al salariatului după cum a fost stabilit în ordinele nominalizate, acțiuni prin care acestora din urmă li-au fost achitate neîntemeiat premii în sumă totală de 109396,62 lei, prin care fapt Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în suma respectivă.

Astfel, acțiunile lui Bejenari Ana au fost calificate de către acuzare în baza art. 329 alin.(1) Cod penal, adică, *neglijență în serviciu, cu următoarele semne de calificare: îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față ele, dacă acestea au cauzat daune în proporții mari, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apeluri:

3.1 Procurorul în Procuratura Anticorupție, *Pripa Ion* prin care a solicitat, casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul central din 11 iunie 2020, în latura penală pe motivul ilegalității sentinței doar în partea ce ține de: încetarea procesului penal privind învinuirea lui Popa Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, încetarea procesului penal în privința lui Popa Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul săvârșit în perioada 27.04.2013-19.12.2014) și încetarea procesului penal în privința lui Popa Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul săvârșit în perioada 02.12.2011- 31.01.2014), și în latura civilă în partea ce ține de nesoluționarea acțiunii civile și revocarea măsurii de constrângere sub formă de sechestru aplicat prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.10.2016, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Popa Gheorghe să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de: art. 327 alin. (1) Cod penal, episod comis la 06.09.2012 și 22.04.2014; art. 328 alin. (1) Cod penal (episod comis în perioada 02.12.2011-31.01.2014); art. 328 alin. (1) Cod penal (episod comis în perioada 27.04.2013-19.12.2014) și încetarea procesului penal pe toate capetele de învinuire în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de către Ministerul Educației pe prezenta cauză penală și dispunea încasării de la Popa Gheorghe în beneficiul Ministerului Educației a prejudiciului cauzat în sumă totală de 306602 lei; de la Bejenari Ana în beneficiul Ministerului Educației a prejudiciului cauzat în sumă totală de 109396,62 lei și de la Ursu Galina în beneficiul Ministerului Educației a prejudiciului cauzat în sumă totală de 205589 lei. Menținerea sechestrului pe bunurile imobile ce aparțin cu drept de proprietate și sunt înregistrate după învinuitul Popa Gheorghe și anume asupra următoarelor bunuri imobile: bun imobil cu numărul cadastral XXXXX - încăpere locativă - apartament amplasat în municipiul Bălți strada Independenței, nr.32 ap.48, cu valoarea cadastrală de 183944 lei; bun imobil cu numărul cadastral XXXXX - încăpere locativă - apartament amplasat în municipiul XXXXX, în coproprietate cu soția sa, Popa Lucia, cu valoarea cadastrală de 75403 lei și bun imobil cu numărul cadastral 7148108667 format din teren cu suprafața de 0,545 ha și două construcții accesorii cu suprafața de 77,5 m² și 43,9 m² , amplasate în satul Singureni, raionul Rîșcani, cu valoarea de 51942 lei, în valoare totală de 311289 lei.

În argumentarea cerințelor formulate procurorul a invocat că, în scopul argumentării

sentinței de încetare a procesului penal privind învinuirea lui Popa Gheorghe în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (episod săvârșit în perioada 27.04.2013-19.12.2014) și art. 328 alin. (1) Cod penal (episod săvârșit în perioada 02.12.2011-31.01.2014) instanța de judecată și-a argumentat poziția prin faptul, că acuzarea nu a adus nici o probă care ar demonstra fără echivoc existența faptei prejudiciabile, existența urmărilor prejudiciabile, dar și legătura causală între faptă și urmările prejudiciabile.

A considerat că, la materialele cauzei penale în calitate de probă cu privire la cuantumul și existența prejudiciului cauzat Ministerului Educației există actul inspectării financiare din 13.10.2015, întocmit de către Direcția Teritorială Inspectare Financiară Bălți și materialele inspectării financiare, axându-se și pe declarațiile martorului Musurivski Marina.

A mai invocat că, deși conform ordinelor Ministerului Educației rectorului Gheorghe Popa i-a fost stabilit acordarea unui premiu bănesc în mărimea unui salariu lunar de funcție, prin ordinele interne semnate atât de Popa Gheorghe, XXXXX, rectorului Popa Gheorghe i-a fost stabilit acordarea unui premiu bănesc în mărimea unui salariu lunar cu toate adaosurile și suplimentele ca rector și ca lector.

La fel, inspectării a fost supusă și verificarea corectitudinii stabilirii și achitării premiului personalului de conducere a universității (prim prorector, prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre și șeful serviciului studii).

Astfel, s-a stabilit că pentru perioada 2010 - 2012 de către serviciul contabil nu au fost respectate ordinele emise de rectorul Popa Gheorghe în ceea ce privește cuantumul premiilor ce urmau a fi calculate.

Respectiv, în perioada indicată s-a stabilit că, deși rectorul prin ordinele sale a dispus achitarea premiilor în proporție procentuală diferită reieșind din salariu de funcție al salariatului, serviciul contabil a calculat și achitat premiu reieșind din salariu lunar al salariatului, care include toate adaosurile și suplimentele. În acest caz nu s-a făcut delimitarea noțiunilor salariului lunar și cel de funcție, contrar prevederilor Codului muncii și Legii cu privire la salarizare în sectorul bugetar.

A indicat că, în cadrul inspectării s-a stabilit că, în perioada 01.01.2013- 30.06.2015, prin ordinele rectorului Popa Gheorghe personalului de conducere al universității i s-a acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție (ordinele fiind expres stipulate în act), din care rezultă că, însăși de către rectorul Popa Gheorghe au fost încălcate prevederile pct. 13 a Hotărârii de Guvern datată cu 13.03.2013, privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ superior de stat cu autonomie financiară, care a intrat în vigoare la 15.03.2013, iar la pct.13 expres fiind prevăzut, că în funcție de mijloacele pentru retribuirea muncii disponibile, rectorii instituțiilor sunt în drept să acorde salariaților premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și zilelor de sărbătoare nelucrătoare precum și ajutoare materiale în modul stabilit de art.165¹ Codul muncii. Cuantumul premiului unic în fiecare caz nu va depăși salariul de funcție al salariatului premiat.

A mai specificat apelantul că, în cadrul inspectării efectuate serviciul contabil și-a motivat încălcarea admisă prin aceea că, la calcularea premiilor s-au condus de prevederile Regulamentului cu privire la premiile salariaților universității aprobat de Consiliul de Administrație la 07.11.2011 și anume pct. 8 capitolul II, fapt indamisibil, or, contravine prevederilor Codului muncii și Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar și mai mult ca atât acest Regulament nu a fost coordonat cu ministerul de resort.

Și-a exprimat dezacordul la caz și privitor la soluția instanței de fond dispusă în latura civilă și anume nesoluționarea acțiunii civile și revocarea măsurii de constrângere sub formă de sechestrul aplicată prin Decizia Curții de Apel Bălți din 26.10.2016 deoarece, în viziunea acuzării, de către inculpații Popa Gheorghe, Ursu Galian și Bejenari Ana, Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 306602 lei în urma acțiunilor lui Popa Gheorghe, în mărime de 205589 urmare a acțiunilor Galinei Ursu și în mărime de 109396,62 lei urmare a acțiunilor Anei Bejenari.

3.2 Avocatul Balan Angela prin apelul declarat a pledat pentru casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: în baza art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, a-l achita pe Popa Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) și art. 328 alin. (1) Cod penal, pe ambele epizoade, pe motiv că nu s-

a constatat existența faptei infracțiunii.

În susținerea cerințelor invocate a indicat, că prima instanță a stabilit, pe de o parte, lipsa unei persoane îndreptățite de a pretinde prejudiciul, cât și lipsa probelor care ar stabili cuantumul prejudiciului, pe de altă parte, îl recunoaște vinovat pe Popa Gheorghe pentru acțiuni de folosire intenționată a situației de serviciu într-un mod care contravine intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

A considerat, că soluția instanței de fond este una incertă, neclară și contradictorie, în acelaș timp ea nu este motivată în măsura, în care partea în proces ar fi fost convinsă, că acțiunile descrise în rechizitoriu sunt dovedite prin probe legale, pertinente, concludente și admisibile, că aceste acțiuni sunt constatate și că urmează a fi încadrate în art. 312 Cod contravențional, iar simpla expunere a instanței de fond, că acțiunea incriminată nu este o infracțiune dar o contravenție, echivalează cu nemotivarea hotărârii, prin ce este încălcat dreptul lui Popa Gheorghe la un proces echitabil.

A indicat, că în rezultatul administrării probelor s-a constatat, că ordinele de premiere a angajaților universității indicate în rechizitoriu, au fost elaborate de secția Resurse Umane în temeiul hotărârilor Consiliului de Administrare sau Senatului, cu ocazia zilelor profesionale și a sărbătorilor anuale.

Aceste ordine au fost semnate de rector și executate de contabilitate și nici unul din aceste ordine nu a fost contestat sau anulat.

Aceste ordine au stat la baza emiterii actului de inspectare financiară din 13.10.2015, în care expres este indicat, că în rezultatul verificării corectitudinii stabilirii și achitării premiilor personalului de conducere, întru nerespectarea ordinilor rectorului nr.05-164 din 27.04.2013; nr.07-463 din 20.09.2013, nr.02-87 din 19.12.2013, nr.02-35 din 10.09.2014, nr.05-587 din 16.10.2014 și nr.02-48 din 19.12.2014 personalului de conducere a universității s-au acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție, fapt ce a prejudiciat bugetul instituției cu suma totală 278260,20 lei.

Astfel, prin acest act este stabilit că, ordinele menționate, semnate de Popa Gheorghe poartă un caracter legal, iar suma totală de 278260,20 lei, este rezultata din nerespectarea ordinilor rectorului Popa Gheorghe.

A conchis, că din analiza probelor este cert stabilit faptul că, în ordinele rectorului a fost expres menționat faptul, că salariaților, cărora li s-au aplicat sancțiuni disciplinare, de a nu li se acorda premiu. Este constatat faptul, că nici unul din salariații sancționați nu a primit premiu în perioada de sancționare.

A consideră, că soluția instanței este una contradictorie, confuză, nemotivată prin ce este încălcat dreptul lui Popa Gheorghe la un proces echitabil.

Sentința în cauză, a fost contestată cu apel, de către avocatul Angela Balan și în interesele inculpatelor *Bejenari Ana* și *Ursu Galina*, solicitându-se pronunțarea unei sentințe de achitare în privința acestora de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, pe motivul că fapta nu este prevăzută de legea penală.

A menționat că, în privința Anei Bejenari și Galinei Ursu s-a constatat încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, precum și în procesul de judecată a faptelor, s-a constatat încălcarea legalității și a drepturilor omului, emiterea unei încheieri interlocutorii în privința procurorului prin care aceste fapte se fie aduse la cunoștința organelor respective.

În susținerea cerințelor invocate a indicat, că învinuirea înaintată Anei Bejenari și Galinei Ursu este ilegală, sub aspectul inexistenței faptei de neglijență în serviciu, care nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, or, la materialele cauzei penale lipsește ordonanța de pornire a urmăririi penale conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal.

În acest sens a indicat, că cauza penală nr. 2015040991 a fost pornită la 14.07.2015 de către IP Bălți conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal (f.d.1, vol.1). La 29.07.2015 de către SUP al IP Bălți a fost pornită cauza penală nr.2015041032 conform semnelor infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal pe faptul delapidării averii străine (f.d.149, vol.1). La 13.08.2015 de către OUP al IP Bălți a fost pornită cauza penală nr.2015041143 conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal (f.d.248, vol.1). La 13.08.2015 cauzele penale nr.2015041032 și 15 nr.2015041143 au fost conexe într-o procedură

unică, cu atribuirea numărului de evidență 2015041032 (f.d.251, vol. 1). La 14.10.2015 cauzele penale nr.201504099 și nr.2015041032 au fost conexate într-o procedură unică, cu atribuirea numărului de evidență 2015040991 (f.d.148, vol.1). La 17.11.2015 de către DUP al DGT Nord a CNA a fost pornită cauza penală nr.2015970592 conform semnelor infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. d) CP (f.d.57, vol.2).

Tot la 17.11.2015 cauzele penale nr.2015970592 și nr. 2015040991 au fost conexate într-o procedură unică, cu atribuirea numărului de evidență 2015040991 (f.d.56, vol.2).

A susținut că, începerea urmăririi penale este importantă și marchează începerea unui proces penal, care presupune că organele competente de stat sunt la curent cu săvârșirea unei infracțiuni și se i-au toate măsurile în vederea descoperirii ei.

A elucidat că, organul de urmărire penală nu a constatat fapta săvârșită conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, ca obiect material al procesului penal, atragându-o pe Bejenari Ana și Ursu Galina în calitate de bănuite, ulterior în calitate de învinuite de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, în lipsa constatării faptei prejudiciabile de neglijență în serviciu cu existența elementelor minimale a acesteia, cum sunt obiectul, latura obiectivă și subiectul.

A menționat că, potrivit anexei nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr.1001 din 26.02.2011 privind punerea în aplicare a unor acte legislative, Universitatea de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți nu se regăsește în lista autorităților publice care cad sub incidența Legii nr.158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din mun.Bălți nu desfășoară acțiuni în sfera publică, care ar avea ca consecință desfășurarea bunei activități în sfera vizată și prin urmare, organul de urmărire penală nu a stabilit obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal.

A considerat că, deoarece lipsește ordonanță de pornire a cauzei penale conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, drept rezultat, în materialele cauzei la fel lipsește constatarea și atragerea părții vătămate și părții civile și ca rezultat lipsește ordonanța de conexare cu cauza penală nr.2015040991 în care Ministerul Educației are calitate de parte vătămată și parte civilă.

A notat că, în acțiunea civilă din cauza penală nr.2015040991 înaintată de reprezentantul părții vătămate Josan Rodica, este indicată suma care se referă la prejudiciul cauzat doar de Popa Gheorghe și la cauzele penale pornite pe art.327 și 328 Cod penal, prin urmare, organul de urmărire penală nu a stabilit existența faptei de neglijență în serviciu, nu a stabilit, victima, partea vătămată și partea civilă, ca element obligatoriu a laturii obiective a infracțiunii date.

A mai specificat că, Bejenari Ana și Ursu Galina nu sunt subiecți ai infracțiunii incriminate în temeiul legii, după cum urmează, or, angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public este salariatul care se asimilează funcționarilor publici, indiferent de nivelul ierarhic, cu excepția salariaților care desfășoară activități auxiliare. Prin „alte persoane juridice de drept public” se înțelege: instituțiile publice și autoritățile publice, enumerate în Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative nr.1001 din 26.12.2011, precum și cele care nu sunt enumerate în acest act normativ (de exemplu, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, Consiliul de Mediere, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat etc.), cu excepția autorităților publice autonome sau de reglementare.

În viziunea apărării, Bejenari Ana și Ursu Galina sunt angajați a Universității de Stat „Alec Russo” din mun.Bălți, cu fișele de post în care sunt specificate atribuțiile ce țin de exercitarea funcției pur profesionale.

În același context a indicat, că deși nu există constatarea faptei de neglijență în serviciu și pornirea unui dosar penal pe acest fapt, în cadrul cercetării judecătorești, examinând actul de inspectare din 13.10.2015 (f.d.72- 77, vol.2), este indicat, că s-au efectuat calcule incorecte, din salariu lunar și nu din cel de funcție, adică au fost efectuate acțiuni de ordin pur profesional. Alte acțiuni, care dau naștere, modifică și sting raporturi juridice, lipsesc.

A elucidat, că în cadrul urmăririi penale și în ședința preliminară în instanța de judecată, Bejenari Ana și Ursu Galina au invocat, că dreptul la apărare le-a fost încălcat de către partea acuzării, prin înaintarea unei învinuiri neclare.

În acest sens, indicând, prevederile art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022 au fost admise apelurile, casată parțial sentința, în latura penală, cu pronunțarea în această latură a unei noi hotărâri prin care:

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința Anei Bejenari pe art. 329 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința Anei Bejenari pe art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința Galinei Ursu pe art. 329 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința Galinei Ursu pe art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, Popa Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, Popa Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 02.12.2011- 31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Popa Gheorghe pe art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 27.04.2013- 19.12.2014 – acordarea premiilor unice) încetează, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința lui Popa Gheorghe pe art. 313 Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În conformitate cu prevederile art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, asupra acțiunii civile înaintată de Ministerul Educației instanța nu s-a pronunțat.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond cu privire la ridicarea sechestrului asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui Popa Gheorghe, au fost menținute.

4.1 Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut că, la examinarea cauzei, instanța de fond nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, a adoptat sentința în cauză cu abateri de la prevederile legii.

Astfel, potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: ...descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Analizând actul judecătoresc contestat, Curtea de apel a reținut că, deși instanța de judecată a considerat, că acțiunile inculpaților Popa Gheorghe, Bejenari Ana și Ursu Galina constituie fapte contravenționale, urmând a fi reîncadrate acțiunile acestora din faptele penale ce le-au fost imputate, în fapte contravenționale, în dispozitivul sentinței constatând vinovăția acestora în comiterea faptelor contravenționale și liberându-i de pedeapsă în legătură cu intervenirea prescripției răspunderii contravenționale, totuși instanța în partea descriptivă a reținut faptele inculpatului Popa Gheorghe și ale inculpatei Ursu Galina așa cum au fost reținute de acuzare în concluziile de învinuire, ca fapte penale, omițând de a le reține faptele contravenționale a inculpaților ca fiind constatate.

Iar privitor la inculpata Bejenari Ana, în partea descriptivă a sentinței instanța doar a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința acesteia a fost remisă în judecată, așa cum se procedează la adoptarea unei sentințe de achitare.

În cazul din speță, dispozitivul sentinței adoptate în privința lui Popa Gheorghe, Bejenari Ana

și Ursu Galina contravine părții descriptive a acesteia, fapt ce a servit motiv pentru casarea actului judecătoresc în cauză.

Cât ține de inculpatel Bejenari Ana și Ursu Galina, instanța de apel a notat, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 329 Cod penal, are următoarea structură: fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea de neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu; urmările prejudiciabile, și anume – daunele în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Cât privește fapta prejudiciabilă nominalizată, aceasta se particularizează prin aceea că făptuitorul fie nu realizează în genere ceea ce-i revine potrivit competenței de serviciu, fie își îndeplinește obligațiile de serviciu de o manieră necorespunzătoare (adică la momentul nepotrivit, în volum incomplet, într-un mod inexact, necalitativ, etc.). Îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu presupune o asemenea conduită a făptuitorului, când acesta, deși acționează în direcția îndeplinirii obligațiilor sale de serviciu, totuși o face într-un mod defectuos, adică altfel decât s-ar fi convenit să le îndeplinească.

La caz, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a statuat, că acțiunile inculpatelor Galina Ursu și Ana Bejenari nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, or, în cadrul examinării cauzei penale nu a fost dovedită existența urmărilor prejudiciabile și anume - daunelor în proporții mari cauzate Ministerului Educației. Infracțiunea prevăzută la art. 329 Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Potrivit concluziilor de învinuire aduse se indică că, Bejenari Ana, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu a cauzat Ministerului Educației un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 109396,62 lei, iar Galina Ursu îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu a cauzat Ministerului Educației un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 205589 lei.

Instanța de apel a notat, că dacă dauna cauzată de către persoana, la caz, cu funcție publică, este de natură patrimonială, cum se și impută potrivit învinuirii aduse, la aprecierea caracterului considerabil al daunei, urmează să se conducă de criteriile prevăzute la alin. (2) art. 126 Cod penal, și anume: valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

La caz, s-a notat că, potrivit actului de inspecție, suplinit cu declarațiile XXXXX, rezultă că, în cadrul inspecției instituției nu s-a făcut o delimitare a surselor financiare acordate de bugetul de stat și cel al instituției. Nu s-a calculat care a fost prejudiciul cauzat per persoană, ci la general per instituție. Adică în cadrul inspecției nu s-au delimitat cheltuielile instituției de cele ale ministerului, dar prejudiciată după cum indică angajata Direcției Teritoriale a Inspecției Financiare Bălți, XXXXX, a fost de fapt instituția de învățământ - Universitatea de Stat "Alec Russo", or, banii acordați pentru premii au fost luați din bugetul instituției, nefiind alocați de minister.

În acest sens, s-a reținut ca relevante și pertinente și declarațiile inculpatelor Galina Ursu și Ana Bejenari potrivit cărora, pentru fiecare trimestru și la sfârșitul fiecărui an, Ministerul Educației solicita raportul privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază. Aceste rapoarte trimestriale și anuale erau verificate de către Ministerul Educației și în cazul în care există derogări de la sumele calculate, se întocmește un act în care sunt indicate încălcările depistate. Un astfel de act, pe perioada anilor 2010-2012 lipsește din partea Ministerului Educației. Prin urmare, în materialele cauzei penale lipsesc probe care ar justifica sumele de 109396,62 lei și respectiv, 205589 lei, cu statut de prejudiciu adus Ministerului Educației. Or, chiar în actul inspecției financiare lipsește specificarea că ar fi fost cauzat un prejudiciu, că acesta ar fi fost cauzat Ministerului Educației, indicându-se de fapt doar, că premiile în cauză au fost calculate neîntemeiat. În acest context, Colegiul a indicat că, dacă fapta de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu nu implică producerea unor asemenea urmări - daune în proporții mari, iar la caz, asemenea urmări pentru Ministerul Educației n-au rezultat, urmând să survină răspunderea contravențională.

Instanța de apel a considerat, că sunt irelevante invocările apărării precum că, nu s-a pornit urmărirea penală pe art. 329 Cod penal, iar urmărirea penală în privința Anei Bejenari și Galina

Ursu ar fi derulat în lipsa unei cauze penale, or, în cauza penală dată, ”la 29.07.2015 urmărirea penală nr.2015041032 de IP Bălți a fost pornită conform art. 191 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, pe faptul delapidării averii comisă de către persoane publice din cadrul Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți; la 13.08.2015 de către OUP al IP Bălți a fost pornită cauza penală nr.5041143 în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, pe faptul abuzului de serviciu comis de către o persoană publică din cadrul Universității de „Alec Russo” din mun. Bălți; la 17.11.2015 de către DUP a DGT Nord a CNA a fost pornită cauza penală nr. 2015970592 în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu comisă de către o persoană publică din cadrul USARB, care a cauzat daune în proporții deosebit de mari” cauze penale care ulterior au fost conexe într-o procedură unică (f.d.57, vol. II), iar calificarea acțiunilor e posibilă la orice fază a urmării penale, urmărirea penală fiind pornită, inclusiv și pe faptul, ”acordării de premii bănești” și ”delapidării averii USARD de către persoane publice” și nu era necesară pornirea urmării penale nemijlocit pe art. 329 Cod penal, fapt ce dă temei de a conclud că sunt lipsite de temei și solicitările apărării privitor la ”constatarea faptului de violare a dreptului fundamental a Anei Bejenari și Galinei Ursu de urmărirea penală în lipsa constatării faptei prejudiciabile incriminate și în lipsa pornirii unui dosar penal în privința ultimelor; constatarea faptului de violare a dreptului Anei Bejenari și Galinei Ursu la apărare și dreptului la un proces echitabil; constatarea în procesul de judecată a faptelor de încălcare a legalității și a drepturilor omului și emiterea unei încheieri interlocutorii în privința procurorului prin care aceste fapte se fie aduse la cunoștința organelor respective”. Sunt irelevante și invocările apărării privitor la faptul că, inculpatele Bejenari Ana și Ursu Galina nu sunt persoane publice, or, Ana Bejenari deținea funcția de contabil-șef în cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, fiind numită în această funcție în temeiul ordinului rectorului instituției respective nr.2-12 din 07.02.2012, iar Ursu Galina deținea funcția de contabil în cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, fiind numită în această funcție în temeiul ordinului rectorului nr.510-a din 12.09.1977, ambele fiind angajate ale unei instituții publice, fiind în acest sens în conformitate cu prevederile art.123 alin. (2) Cod penal, persoane publice.

Astfel, fiind coroborate în ansamblu probele și argumentele expuse mai sus, instanța de apel a ajuns la concluzia că, faptele inculpatelor, Bejenari Ana și Ursu Galina, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(1) Cod penal, după cum au fost încadrate de către organul de urmărirea penală, lipsind latura obiectivă, condiție care potrivit prevederilor art. 332 alin. (2) în coroborare cu art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, impune necesitatea încetării procesului penal, pe motiv că fapta inculpatelor constituie contravenție prevăzută de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional.

Astfel, în perioada de timp cuprinsă între **06.09.2012-31.12.2012**, Bejenari Ana, contrar prevederilor ordinelor rectorului Universității nominalizate supra, contrar prevederilor art.130 alin.(1) din Codul Muncii, care prevede că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare, contrar prevederilor art.2 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355 din 23.12.2005, care prevede că salariile personalului din autoritățile administrației publice, instituțiile și organizațiile finanțate de la bugetul public național (cu excepția persoanelor care dețin funcții de demnitate publică) cuprind: salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției) care se stabilește în raport cu răspunderea și complexitatea sarcinilor, precum și cu nivelul de pregătire necesar funcției ocupate; adaosuri, sporuri și suplimente la salariul de bază cu titlu de stimulare sau compensare; premii pentru rezultatele activității curente, precum și un premiu conform rezultatelor activității anuale a unității bugetare, contrar prevederilor pct.14) art.19 din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului de serviciu, a primit spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative și normative, neinformând despre aceasta în scris conducătorul entității, și anume listele de plată și transfer la carduri a salariilor și premiilor angajaților Universității, inclusiv personalului de conducere (prim prorector, prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre și șeful serviciului studi) îndeplinite de contabilul Ursu Galina, liste care constituie documente primare ce justifică efectuarea operațiunilor economice, acordă dreptul de a le efectua sau certifică producerea unor evenimente, pe care li-a semnat, după care fiind prezentate instituției financiare

filiala Bălți a BC Moldova Agroindbank, personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alecu Russo din mun.Bălți și anume prim prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, li-au fost calculate și achitate premii în mărimile procentuale stabilite în ordinele nominalizate reieșind din salariu lunar al salariatului și nu din cel de funcție al salariatului după cum a fost stabilit în ordinele nominalizate, acțiuni prin care acestora din urmă li-au fost achitate neîntemeiat premii în sumă totală de 109396,62 lei.

Acțiunile respective au fost încadrate de către instanța de apel în baza art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, cu următoarele semne de calificare: *generarea unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a competențelor salariului sau a altor plăți, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

În același context, instanța de apel a considerat necesar a reține în sarcina Galinei Ursu faptul, că deținând funcția de contabil în cadrul Universității de Stat „Alecu Russo” din mun. Bălți, fiind numită în această funcție în temeiul ordinului rectorului nr.510-a din 12.09.1977, fiind în acest sens în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) persoană publică, care totodată conform atribuțiilor sale de serviciu prevăzute în fișa postului este responsabilă de calcularea salariului sectorului profesori al Universității de Stat „Alecu Russo” din mun. Bălți, inclusiv personalului de conducere, prelucrarea sistematică a documentelor ce servesc ca bază pentru calcularea salariului, a comis contravenție, în următoarele circumstanțe:

Astfel, în perioada de timp cuprinsă între **26.03.2010-30.11.2012**, Ursu Galina, contrar prevederilor ordinului rectorului Universității de Stat Alecu Russo din mun.Bălți Gheorghe Popa, nominalizate supra, contrar prevederilor art.130 alin.(1) din Codul Muncii, care prevede că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare, contrar prevederilor art.2 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355 din 23.12.2005, care prevede că salariile personalului din autoritățile administrației publice, instituțiile și organizațiile finanțate de la bugetul public național (cu excepția persoanelor care dețin funcții de demnitate publică) cuprind: salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției) care se stabilește în raport cu răspunderea și complexitatea sarcinilor, precum și cu nivelul de pregătire necesar funcției ocupate; adaosuri, sporuri și suplimente la salariul de bază cu titlu de stimulare sau compensare; premii pentru rezultatele activității curente, precum și un premiu conform rezultatelor activității anuale a unității bugetare, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ce ține de calcularea salariului sectorului profesori al Universității de Stat „Alecu Russo” din mun.Bălți, inclusiv personalului de conducere, precum și prelucrarea sistematică a documentelor ce servesc ca bază pentru calcularea salariului, a calculat și dispus spre achitare premii personalului de conducere din cadrul Universității de Stat „Alecu Russo” din mun. Bălți și anume la prim prorector, prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre și șefului serviciului studii, în mărimile procentuale stabilite în ordinele nominalizate reieșind din salariu lunar al salariatului și nu din cel de funcție al salariatului după cum a fost stabilit în ordine, în sumă de 205589 lei”.

Acțiunile respective au fost încadrate de către instanța de apel în baza art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, cu următoarele semne de calificare: *generarea unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a competențelor salariului sau a altor plăți, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

Potrivit prevederilor art. 30 alin.(2) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 1 an.

Reținând respectivele prevederi, precum și luând în considerație că fapta reținută în sarcina Anei Bejenari a avut loc în perioada de timp cuprinsă între 06.09.2012 – 31.12.2012, iar fapta reținută în sarcina Galinei Ursu a avut loc în perioada de timp cuprinsă între 26.03.2010-30.11.2012, și la momentul examinării cauzei a trecut mai mult de 1 an, potrivit prevederilor art. 441 alin.(1) lit. b) Cod contravențional, instanța de apel a considerat, că procesele contravenționale în privința *Anei Bejenari* și *Galinei Ursu*, în baza art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, urmează a fi încetate din motivul expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Cât privește învinuirea formulată lui *Popa Gheorghe* în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 02.12.2011-31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), instanța de apel a considerat că, instanța de fond a dat probelor administrate o apreciere juridică greșită și incorect a reținut în

acțiunile inculpatului elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, dat fiind faptul că pe acest capăt de acuzare inculpatul urmează a fi achitat deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest sens, instanța de apel a notat că, **latura obiectivă** a infracțiunii prevăzută la art.328 Cod penal include următoarele semne: *fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege; urmările prejudiciabile și anume – daunele în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.*

Deci, specific pentru fapta prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege este că făptuitorul comite o acțiune care nu este în competența lui de serviciu sau în competența exclusivă a lui de serviciu, dar este în competența unei alte persoane sau a unui alt organ ori acțiune care nu se află în competența nici unei persoane sau a nici unui organ

În aceiași ordine de idei, a conchis că, prin ”*daune în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*”, se înțelege după caz: *vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății; leziunile corporale care nu implică un prejudiciu pentru sănătate; daune materiale care nu ating proporții mari*”.

A relatat că, **latura subiectivă** a infracțiunii prevăzută la art.328 alin.(1) Cod penal, se caracterizează prin intenție directă sau indirectă.

Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege, înseamnă că făptuitorul manifestă certitudine, este lipsit de orice îndoială, nu are dubii că depășește limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege, astfel că, în lipsa caracterului vădit al depășirii limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege, răspunderea nu poate fi aplicată potrivit alin.(1) art. 328 Cod penal.

În acest sens, instanța de apel, analizând ordinele care i se impută că le-a emis și le-a semnat ilegal, a reținut, că: - potrivit ordinului 02-160 din 20.12.2011 se indică ”...50 % din salariul lunar inclusiv cumularea, nefiind nominalizați nemijlocit salariații, adică nu s-a ordonat de a se achita premii și persoanelor sancționate disciplinar, perfectarea ordinelor și a listelor beneficiarilor de premii urma să fie întocmită de Secția Resurse Umane a Universității (f.d.88, vol.II); -potrivit ordinului nr.02-38 din 28.04.2012 se indică ”...50 % din salariul lunar inclusiv cumularea..., iar în pct. 3 din ordin – ”salariaților cărora li s-au aplicat sancțiuni nu li se va acorda premiu” (f.d.94, vol. II), adică se indică expres neacordarea de premii celor sancționați disciplinar, fapt ce la caz ar echivala cu neexecutarea ordinului rectorului și nu iar fi imputabilă acestuia; -potrivit ordinului 02-53 din 01.08.2013, în pct.3 se indică ”...a nu acorda premii salariaților cu sancțiuni disciplinare...” (f.d.109, vol. II), adică nu-i este imputabil inculpatului, or, acest fapt este stipulat expres în ordinul emis, iar verificarea persoanelor sancționate nu ține de obligațiile nemijlocite ale acestuia; potrivit ordinului nr.02-161 din 22.12.2011 se indică ”...a acorda premiu bănesc următorilor salariați..., aceștea fiind nominalizați” (f.d.188, vol.II), potrivit ordinului nr.02-61 din 15.10.2013 se indică ”...a acorda premii pentru rezultate în muncă...fiind nominalizați salariații” (f.d.190, vol.II) și potrivit ordinului nr.02-04 din 31.01.2014 se indică ”...a acorda premiu bănesc următorilor salariați..., aceștea fiind nominalizați” (f.d.191, vol.II), în toate trei cazuri/ordine, Colegiul statuând, că perfectarea ordinelor și a listelor beneficiarilor de premii urma să fie întocmită de Secția Resurse Umane a Universității, care și urma să verifice persoanele sancționate disciplinar, în vederea excluderii acestora din liste, faptul dat nefiind imputabil rectorului universității.

Astfel, instanța de apel a rezumat că, la caz nu s-a probat faptul, că făptuitorul ar fi manifestat certitudine, fiind lipsit de orice îndoială și neavând dubii că depășește limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege.

Din considerentele expuse, instanța de apel a conchis că, la caz nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(1) Cod penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă, persoana urmând să fie achitată pe acest capăt de acuzare.

Cât privește învinuirea formulată lui Popa Gheorghe în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a dat probelor administrate o apreciere juridică greșită și incorect a reținut în acțiunile inculpatului elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 312 Cod contravențional.

Instanța de fond eronat a apreciat că, la caz este posibilă calificarea acțiunilor inculpatului

conform prevederile art. 312 Cod contravențional, dat fiind faptul că pe acest capăt de acuzare inculpatul urmează a fi achitat deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest sens, analizând ordinele care i se impută că le-a emis și le-a semnat ilegal, a reținut, că potrivit ordinului nr.02-89 din 06.09.2012 se indică "...60 % din salariul de funcție (fără supliment), inclusiv cumularea, se va acorda...persoanelor care dețin funcții manageriale", în ordinul în cauză nefiind nominalizat – rectorul, adică nu-și acordă sie, pe când în învinuire se indică, că în baza acestui ordin inculpatului personal i-a fost calculat și achitat premiu în quantum mai mare, nefiind clar din ce a rezultat acuzarea, deoarece în ordinul specificat supra nu se face referire la Ordinul Ministerului Educației nr.1115-c din 10.10.2012 care se pretinde că ar fi fost încălcat, sub aspectul că, în acest ordin se indică că urma să i se acorde rectorului Popa Gheorghe – 44 50 % din salariul de bază. De asemenea nu s-a elucidat care ar fi fost necesitatea emiterii unui ordin de premiere intern odată ce era în acest sens emis un ordin ministerial, fiind irelevant faptul că rectorul l-a emis pentru a-și majora personal sie premiul cu 10 %.

În același context, se reține și ordinul nr.07-154 din 22.04.2014, potrivit căruia se indică, că "...a acorda un premiu tuturor salariaților Universității ...în mărime de 30 % salariu lunar, dar fără a ține cont de munca prin cumul sau care depășește o sarcină didactică", în ordinul în cauză nefiind nominalizat – rectorul, adică nu-și acordă sie, pe când în învinuire se indică, că în baza acestui ordin inculpatului personal i-a fost calculat și achitat premiu în quantum mai mare, nefiind clar din ce a rezultat acuzarea, deoarece în ordinul specificat supra nu se face referire la Ordinul Ministerului Educației nr.253-c din 30.04.2014, prin care se dispune "...cu ocazia sărbătorilor de Paște se acordă premiu bănesc în quantum echivalent personalului didactic, Dlui Popa Gheorghe", care se pretinde că ar fi fost încălcat, nefiind specificat nici în care mod nu s-a ținut cont de acest ordin , or, în acesta nu-i indicat cuantumul procentual.

De asemenea este inexplicabil și faptul, cum ar fi putut fi încălcat Ordinul Ministerului Educației nr.253-c din 30.04.2014, prin emiterea ordinului intern nr.07-154 din 22.04.2014, or, cel din urmă a fost emis anterior celui ministerial.

Astfel, instanța de apel a rezumat că, la caz nu s-a probat faptul că făptuitorul ar fi manifestat certitudine, fiind lipsit de orice îndoială și neavând dubii că abuzează de serviciul în care era încadrat.

Din considerentele expuse, instanța de apel a conchis că, la caz nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă, persoana urmând să fie achitată și pe acest capăt de acuzare.

Cât privește învinuirea formulată lui Popa Gheorghe în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 27.04.2013-19.12.2014 – acordarea premiilor unice), instanța de apel a considerat că, instanța de fond a dat probelor administrate o apreciere juridică corectă, statuând că la caz este necesară încadrarea acțiunilor inculpatului conform prevederile art. 313 Cod contravențional.

În acest sens, analizând ordinele care i se impută că le-a emis și le-a semnat ilegal, a reținut, că: *-potrivit ordinului 07-463 din 20.09.2013 se indică "...50 % din salariul de funcție, inclusiv cumularea" (f.d.112, vol.II), - potrivit 46 ordinului 02-35 din 10.09.2014 se indică "...50 % din salariul lunar, inclusiv cumularea" (f.d.171, vol.II), -potrivit ordinului 05-587 din 16.10.2014 se indică "...50 % din salariul lunar, inclusiv cumularea" (f.d.172, vol.II), - potrivit ordinului 02-48 din 19.12.2014 se indică "...50 % din salariul lunar, inclusiv cumularea" (f.d.173, vol.II), adică în viziunea Colegiului penal, în cadrul acestor 4 ordine, nu se încalcă prevederile pct.13 ale Hotărârii Guvernului nr.195 din 13.03.2013, potrivit căroră " ...rectorii instituțiilor sânt în drept să acorde salariaților premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, precum și ajutoare materiale în modul stabilit de articolul 165¹ al Codului muncii. Cuantumul premiului unic în fiecare caz nu va depăși salariul de funcție al salariatului premiat....", or, în fiecă caz premiul acordat a fost stabilit în quantum de 50 %, nedepășind salariul de funcție al salariatului premiat, nedepistându-se derogări.*

Pe când, potrivit ordinelor: *-nr.02-87 din 19.12.2013 se indică "...a acorda tuturor salariaților 100 % salariu lunar, cu spor pentru eficiență în muncă, dar fără munca prin cumul..." (f.d.165, vol.II) și -nr.05-164 din 27.04.2013 se indică "...pct.3...a acorda un premiu de 100 % salariu lunar cu supliment, inclusiv cumularea salariului..." (f.d.158, vol.II), atestându-se că în ambele cazuri, a fost încălcat pct.13 ale Hotărârii Guvernului nr.195 din 13.03.2013, or în fiecă*

caz premiul acordat a depășit salariul de funcție al salariatului premiat.

În același context, a conchis că, instanța de fond corect a statuat, că acțiunile inculpatului Popa Gheorghe nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal, or, în cadrul examinării cauzei penale nu a fost dovedită existența urmărilor prejudiciabile și anume - daune în proporții deosebit de mari cauzate Ministerului Educației.

A menționat că, infracțiunea prevăzută la art. 328 Cod penal, este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Potrivit concluziilor de învinuire aduse se indică că, Popa Gheorghe depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, a cauzat Ministerului Educației un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 278260,20 lei.

La caz, a reiterat că, potrivit actului de inspecție, suplinit cu declarațiile XXXXX, rezultă, că în cadrul inspecției instituției nu s-a făcut o delimitare a surselor financiare acordate de bugetul de stat și cel al instituției. Nu s-a calculat care a fost prejudiciul cauzat per persoană, dar la general per instituție. Adică în cadrul inspecției nu s-au delimitat cheltuielile instituției de cele ale ministerului, dar prejudiciată după cum indică angajata Direcției Teritoriale a Inspecției Financiare Bălți, XXXXX, a fost de fapt instituția de învățământ - Universitatea de Stat "Alec Russo", or, banii acordați pentru premii au fost luați din bugetul instituției, nefiind alocați de minister.

În acest sens, au fost reținute ca relevante și pertinente și declarațiile inculpatelor Galina Ursu și Ana Bejenari potrivit cărora, pentru fiecare trimestru și la sfârșitul fiecărui an, Ministerul Educației solicita raportul privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază. Aceste rapoarte trimestriale și anuale erau verificate de către Ministerul Educației și în cazul în care există derogări de la sumele calculate, se întocmește un act în care sunt indicate încălcările depistate.

Un astfel de act lipsește din partea Ministerului Educației.

Prin urmare, la materialele cauzei penale lipsesc probe care ar justifica suma de 278260,20 lei cu statut de prejudiciu adus Ministerului Educației. Or, chiar în actul inspecției financiare lipsește specificarea că ar fi fost cauzat un prejudiciu, că acesta ar fi fost cauzat Ministerului Educației, indicându-se de fapt doar, că premiile în cauză au fost calculate neîntemeiat.

În acest context, a indicat că, dacă fapta de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu nu implică producerea unor asemenea urmări - daune în proporții considerabile/mari, iar la caz, asemenea urmări pentru Ministerul Educației n-au rezultat, urmează să survină răspunderea contravențională.

Astfel, fiind coroborate în ansamblu probele și argumentele expuse mai sus, instanța de apel a ajuns la concluzia, că fapta inculpatului Popa Gheorghe nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, după cum au fost încadrate de către organul de urmărire penală, lipsind latura obiectivă, condiție care potrivit prevederilor art. 332 alin. (2) în coroborare cu art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, impune necesitatea încetării procesului penal, pe motiv că fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional.

În sensul dat, a considerat necesar a reține în sarcina lui Popa Gheorghe faptul, că: *"activând în aceeași funcție (rector al Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, contrar prevederilor punctului 13 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 195 din 13.03.2013 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ superior de stat cu autonomie financiară, care prevede că în funcție de mijloacele pentru retribuirea muncii disponibile, rectorii instituțiilor sunt în drept să acorde salariaților premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și zilelor de sărbătoare nelucrătoare precum și ajutoare materiale în modul stabilit de art. 165¹ Codul muncii, în acest caz cuantumul premiului unic în fiecare caz nu va depăși salariul de funcție al salariatului premiat, în perioada de timp cuprinsă între 27.04.2013-19.12.2013, a emis și a semnat personal ordinele interne cu nr.05-164 din 27.04.2013 și nr.02-87 48 din 19.12.2013, în urma cărora personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alec Russo din Bălți prim prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, li s-au acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție"*.

Acțiunile respective se încadrează în baza art. 313 Cod contravențional, cu următoarele semne

de calificare: ”săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.”

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (2) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 1 an.

Reținând respectivele prevederi, precum și luând în considerație, că fapta reținută în sarcina lui Popa Gheorghe a avut loc în perioada de timp cuprinsă între 27.04.2013-19.12.2013 și la momentul examinării cauzei a trecut mai mult de 1 an, instanța de apel a considerat, că procesul contravențional în privința lui Popa Gheorghe, în baza art. 313 Cod contravențional. urmează a fi încetat din motivul expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Privitor la acțiunea civilă, a reținut că, instanța de fond s-a expus sumar în partea descriptivă, iar în dispozitiv a omis să se expună privitor la soluția asupra laturii civile.

Privitor la sechestrul pe bunurile imobile ce aparțin cu drept de proprietate inculpatului Popa Gheorghe, instanța de apel, ținând cont de soluția luată la caz, a conchis că instanța de fond corect a statuat asupra faptului, dispunându-se ridicarea după intrarea sentinței în vigoare, a sechestrului aplicat prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.10.2016 asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui Popa Gheorghe, după cum urmează: bun imobil cu numărul cadastral 0300305.003.01.048 - încăpere locativă - apartament amplasat în municipiul Bălți strada Independenței, nr. 32 ap. 48, cu valoarea cadastrală de 183944 lei; bun imobil cu numărul cadastral 0300205.045.01.005 - încăpere locativă - apartament amplasat în municipiul Bălți, strada Mihail Viteazul, nr. 69, ap. 5, în coproprietate cu soția sa, Popa Lucia, cu valoarea cadastrală de 75403 lei și bun imobil cu numărul cadastral 7148108667 format din teren cu suprafața de 0,545 ha și două construcții accesorii cu suprafața de 77,5 m² și 43,9 m², amplasate în satul Singureni, raionul Rîșcani, cu valoarea de 51942 lei, în valoare totală de 311289 lei, or, temei de a menționa bunurile în cauză sub sechestrul la moment nu mai persistă, dispozițiile sentinței sub acest aspect urmând a fi menținute.

5. Ne fiind de acord cu decizia instanței de apel au declarat recursuri:

5.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, *Formusatii Andrei*, prin care, invocând incidența pct. 6) și 12) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, pe cauza penală de învinuire a lui Popa Gheorghe în baza art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 328 alin. (1) Cod penal, precum și a lui Ursu Galina și Bejenari Ana în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, pe motivul ilegalității, cu trimiterea cauzei la rejudicare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat următoarele:

- probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și examinate în instanțele de judecată dovedesc integral vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- la pronunțarea deciziei de achitare a lui Popa Gheorghe pe art. 327 alin. (1) și art. 328 alin. (1) Cod penal, instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 95 alin. (1), 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, a făcut aprecieri a probelor care nu se racordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care nu se racordă la ansamblul probatoriu acumulat pe cauză;

- conform prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, la adoptarea unei sentințe de achitare, instanța de judecată enunțând motivele și temeiurile achitării, urmează să indice motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

- comiterea infracțiunii incriminate inculpatului Popa Gheorghe, se confirmă prin cumulul de probe veridice, utile, concludente, care se află într-o coroborare reciprocă, administrate de către organul de urmărire penală în prezenta cauză și cercetate în instanțele de judecată și nu este de acord cu constatarea făcută de către instanța de apel, referitor la faptul nevinovăției lui Popa Gheorghe de comiterea infracțiunilor, incriminate lui în baza art. 327 alin. (1) și art. 328 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii;

- instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 și art. 417 Cod de procedură penală, a adoptat o decizie de achitare a lui Popa Gheorghe, dând prioritate în exclusivitate depozițiilor celui din urmă, care pe parcursul procesului penal au fost contradictorii, precum și declarațiile celorlalte inculpate Ursu Galina și Bejenari Ana, fără a analiza din care cauză a exclus restul probelor prezentate de

acuzare, inclusiv actul inspectării financiare din 13.10.2015, întocmit de Direcția Teritorială Inspectare Financiară Bălți, declarațiile martorului Mahu (Musurivski) Marina și nu a ținut cont de faptul că partea apărării nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă, limitându-se numai la criticarea probelor acuzării;

- cuantumul și existența prejudiciului cauzat Ministerului Educației este reflectat în Actul inspectării financiare din 13.10.2015, întocmit de către Direcția Teritorială Inspectare Financiară Bălți și materialele inspectării financiare, act unde în mod detaliat au fost descrise acțiunile inculpatului Popa Gheorghe aferent ordinilor de premiere emise atât în privința ultimului, cât și în privința personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alecu Russo din Bălți - prim-prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, inclusiv și mărimea prejudiciului cauzat Ministerului Educației (vol. I, f.d.69-251);

- instanța de apel a apreciat eronat declarațiile martorului Mahu (Musurivski) Marina Ivan, fără a se expune vis-a-vis de prejudicierea nemijlocită a Ministerului Educației, care, în perioada incriminată inculpaților, forma bugetul instituției de învățământ universitar - Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți, de aceea și verifica activitatea financiară trimestrială (la care au făcut referire însăși inculpatele Bejenari Ana și Ursu Galina) și numai, ulterior, s-a trecut la autoadministrare financiară a instituției respective;

- nu este de acord cu soluția instanței de fond, menținută și de instanța de apel vis-a-vis de nesoluționarea acțiunii civile și menținerea sentinței în latura revocării măsurii de constrângere sub formă de sechestr, aplicat prin Decizia Curții de Apel Bălți din 26.10.2016;

- conform concluziilor reflectate în actul inspectării financiare din 13.10.2015, întocmit de către Direcția Teritorială Inspectare Financiară Bălți, precum și Anexele, clar sunt stipulate cuantumurile premiilor calculate și acordare contrar prevederilor legale de către inculpații Popa Gheorghe, Ursu Galina și Bejenari Ana, acțiuni prin care Ministerului Educației i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 306602 lei în urma acțiunilor lui Popa Gheorghe, în mărime de 205589 urmare a acțiunilor lui Ursu Galina și în mărime de 109396,62 lei urmare a acțiunilor lui Bejenari Ana;

- instanța de judecată în cazul în care a stabilit prin sentință vinovăția inculpaților Popa Gheorghe, Ursu Galina și Bejenari Ana, chiar și în comiterea contravențiilor, urma să admită acțiunea civilă înaintată în prezenta cauză de către reprezentanții Ministerului Educației în corespundere cu prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, urma a menține în continuare sechestrul aplicat asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui Popa Gheorghe, or revocarea sechestrului aplicat oferă posibilitatea înstrăinării bunurilor de către inculpat și imposibilitatea părții civile de a-și recupera prejudicial cauzal, chiar și prin contravenție.

5.2 Avocatul Balan Angela în numele inculpatului Popa Gheorghe, care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea ce ține de încetarea procesului contravențional și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece erorile comise nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat următoarele:

- Popa Gheorghe, a fost recunoscut culpabil de comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional. prin promovarea unor practici vicioase, situație incompatibilă cu jurisprudența CEDO, ceea ce a dus la încălcarea art. 6 din Convenție;

- în instanța de apel au fost verificate probele administrate în instanța de fond, prezentate atât de partea acuzării, cât și de partea apărării;

- învinuirea înaintată lui Popa Gheorghe s-a bazat doar pe actul inspectării financiare din 13.10.2015 (f.d. 72-77, vol. 2), concluziile expuse în act s-au rezumat la faptul că în rezultatul verificării corectitudinii stabilirii și achitării premiilor personalului de conducere a universității s-au stabilit că întru nerespectarea ordinilor rectorului (delimitarea noțiunilor de salariu lunar și salariu de funcție) pentru anii 2010 - 2012 au fost calculate și achitate neîntemeiat 249 527,92 lei, iar pentru perioada 2013-2015 au fost calculate și achitate neîntemeiat 278 260,20 lei;

- prin ordonanța din 22.06.2016 (f.d. 127-131, vol. 5) Popa Gheorghe a fost scos de sub urmărirea penală în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, privind depășirea atribuțiilor de serviciu manifestate prin dispunerea spre calculare și achitare a premiului personalului de conducere în sumă totală de 249 527,92 lei. Prin aceeași ordonanță a fost dispusă continuarea procesului penal în baza

art. 328 alin.(3) lit. d) Cod penal. Astfel, organul de urmărire penală, în baza unor concluzii identice din actul de inspectare financiară, pentru suma de 249 527,92 lei, Popa Gheorghe este scos de sub urmărirea penală, iar pentru suma de 278 260,20 lei se consideră vinovat de comiterea infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu. Aceste erori esențiale, urmau să fie scoase în evidență și apreciate în mod legal de instanțele inferioare;

- instanța de apel a pus la baza soluției sale declarațiile Marinei Mahu, care a susținut că: în cadrul inspectării instituției nu s-a făcut o delimitare a surselor financiare acordate de bugetul de stat și cel al instituției. Nu s-a calculat care a fost prejudiciul cauzat per persoană, ci la general per instituție. Suplimentar, instanța de apel a reținut: în materialele cauzei penale lipsesc probe care ar justifica suma de 278260,20 lei cu statut de prejudiciu adus Ministerului Educației. Or, chiar în actul inspectării financiare lipsește specificarea că a fost cauzat un prejudiciu, indicându-se de fapt doar, că premiile în cauză au fost calculate neîntemeiat. Relevante în speță sunt: procesul-verbal nr. 8 din 18.12.2013 al consiliului de administrare, prin care s-a hotărât acordarea premiilor cu ocazia sărbătorilor de iarnă în cunatum de 100% din salariul lunar (f.d. 81-84, vol.3) cât și proces-verbal al ședinței biroului Senatului din 17.04.2013 prin care s-a hotărât acorda premii bănești cu ocazia sărbătorilor de paști (f.d. 153, vol.3), care au fost verificate în instanța de apel;

- ținând cont de faptul că, instanța de apel s-a referit doar la ordinele din anul 2013, importantă este concluzia actului de inspectare financiară, care a constat că: pentru anul 2013 cuantumul premiilor planificate constituie aproximativ două fonduri lunare de salarizare pe an și nu depășește șase fonduri lunare de salarizare pe an;

- la fel de importantă pentru stabilirea adevărului în speță, sunt: planurile de finanțare aprobate de Ministerul Educației și extrasele din fișa executării planurilor de finanțare pentru anii 2010-2012, potrivit cărora în perioada anilor 2010-2012, executarea planurilor de finanțare a fost efectuată în cuantumul planurilor de finanțare, lipsind careva abateri. Totodată, actele confirmă lipsa prejudiciilor față de Ministerul Educației al RM; contractele de prestare a serviciilor educaționale pentru realizarea Comenzii de Stat încheiate între Ministerul Educației al RM și Universitatea de Stat „Aleco Russo” din Bălți, potrivit cărora, din 01.01.2013 Universitatea a funcționat în baza Regulamentului cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 983 din 22.12.2012. în temeiul art. 49 din Legea învățământului nr. 547 din 21.07.1995 și a Regulamentului menționat, între Universitatea de Stat „Aleco Russo” din Bălți, în calitate de prestator și Ministerul Educației al RM în calitate de beneficiar au fost încheiate contracte de prestare a serviciilor. În baza acestor contracte, în fiecare lună erau întocmite acte de predare-primire a serviciilor, care erau semnate de părți; actele de primire-predare a serviciilor și facturile de expediție pentru perioada anilor 2013-2015. Actele de primire-predare au fost întocmite pentru fiecare lună în parte din anii 2013-2015 și semnate de părți: Gheorghe Popa în calitate de rector al Universității de Stat „Aleco Russo” din Bălți și Ministrul Educației, Maia Sandu. Potrivit actelor menționate pretenții la activitatea inclusiv financiară a instituției din partea Ministerului Educației al RM lipsesc (f.d. 6-250, vol. 8 și f.d. 1-61, vol. 9), verificate în instanța de apel;

- invocă că, Popa Gheorghe a acționat în strictă conformitate cu legislația în vigoare și ordinele semnate de el în calitate de rector, au fost emise în baza hotărârilor organului colegial de administrare, că lipsește prejudiciu, că pentru anul 2013 cuantumul premiilor planificate constituie aproximativ două fonduri lunare de salarizare pe an și nu depășește șase fonduri lunare de salarizare pe an, fapte ce confirmă lipsa depășirii atribuțiilor de serviciu;

- constatarea instanței de apel precum că, Popa Gheorghe în perioada de timp 27.04.2013 - 19.12.2013, a emis și a semnat personal ordinele interne cu nr. 05-164 din 27.04.2013 și nr. 02-87 din 19.12.2013, vin în contradicție cu materialele cauzei;

- instanța de apel a mai stabili că: Popa Gheorghe în perioada de timp 27.04.2013 - 19.12.2013, a emis și a semnat personal ordinele interne cu nr. 05-164 din 27.04.2013 și nr. 02-87 din 19.12.2013 prin care personalului de conducere din cadrul Universității de Stat „Aleco Russo” din mun. Bălți li s-au acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție. Indică că, cunoaște care este proba care ar confirma concluzia instanței, or în acealasi act de inspectare este indicat că: ...întru nerespectarea ordinilor rectorului ... sau acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție. În aceeași ordine de idei, Marina Mahu, fiind interogată în instanța de apel, a susținut că:

responsabil de calcularea incorectă se face serviciul contabil. Rectorul nu are nici o atribuție la acest capitol;

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, prin stabilirea eronată a faptelor, în inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmă și prin denaturarea conținutului acestora;

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile legale, nu a stabilit caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției imputate lui Popa Gheorghe, or lipsa unui prejudiciu stabilit de ambele instanțe, confirmă lipsa prejudiciului și într-o cauză contravențională;

- nu sunt stabilite și indicate probele care ar confirma vinovăția și intenția lui Popa Gheorghe în comiterea contravenției imputate, prin urmare soluția instanței precum că fapta lui Popa Gheorghe nu constituie o infracțiune penală dar o contravenție este arbitrară și lipsită de suport probatoriu.

5.3 Avocatul *Balan Angela* în numele inculpatelor Bejenari Ana și Ursu Galina, prin care, invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea ce ține de încetarea procesului contravențional și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece erorile comise nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat următoarele:

- în materialele cauzei penale lipsește ordonanța de pornire a urmăririi penale pe fapt sau pe persoană (în speță Bejenari Ana și Ursu Galina) conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal și ordonanța de constatare a părții vătămate și a părții civile în raport cu infracțiunea prevăzută de art. 329 alin. (2) Cod penal;

- în materialele cauzei penale lipsește acțiunea civilă, prin care s-ar fi pretins prejudiciul material de la Ursu Galina în mărime de 2015 589 lei și de la Bejenari Ana în mărime de 109 396,62 lei;

- consideră că atât actele de urmărire penală îndeplinite de organul de urmărire penală (procuror) în privința Ursu Galina și Bejenari Ana, cât judecarea cauzei, sunt lovite de nulitate nu atât în temeiul prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, cât în temeiul că sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională - dreptul de a nu fi urmărit în lipsa unei ordonanțe de pornire a urmăririi penale în privința persoanei sau a faptei ce i se încredinează;

- instanța nu putea soluționa reîncadrarea faptei, deoarece toate actele de procedură, în special, actele de acuzare, sunt afectate de nulitate;

- organul de urmărire penală nu a constatat fapta săvârșită conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, ca obiect material al procesului penal, instanța de fond nu s-a expus asupra acestui argument, apreciind critic alegațiile părții apărării;

- potrivit apărătorului recalificarea juridică a acțiunilor persoanei din faptă penală în cea contravențională, poate fi realizată doar în cazul în care se constată trăsături caracteristice identice pentru acțiunile ce cad sub modalitatea normativă a laturii obiective a infracțiunii incriminate, or pronunțând soluția, instanța de apel a argumentat lipsa obiectului, laturii obiective, subiectului și laturii subiective ale infracțiunii de neglijență în serviciu;

- consideră că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile legale, nu a stabilit caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției imputate Anei Bejenari și Galinei Ursu, or lipsa laturii obiective a infracțiunii de neglijență în serviciu, stabilite de ambele instanțe, cu semnele calificative aduse în învinuirea ilegală, confirmă ilegalitatea soluției pronunțate, prin urmare soluția instanței precum că fapta Anei Bejenari și Galinei Ursu nu constituie o infracțiune penală dar o contravenție este arbitrară și lipsită de suport probatoriu.

6. Împotriva recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Andrei Formusatii, avocatul *Balan Angela* în numele inculpaților Popa Gheorghe, Bejenari Ana, Ursu Galina a înaintat referință prin care solicită respingerea recursului ordinar declarat, ca fiind inadmisibil.

În argumentarea referinței, invocă că, argumentele expuse de către procuror sunt formale și nu pot fi admise la caz.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că, acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În speță, se constată că, recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *juducând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze total hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (hotărârea CEDO Leoni versus Italia).

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel se desființează, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Deci, fiind investită cu rezolvarea chestiunilor de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului/inculpaților și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta/aceștia sau nevinovăția acestuia/acestora, prevăzut de normele procesual penale.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârea judecătorească a unei instanțe de apel, în esența sa, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, fără ca actul judecătoresc să poarte un caracter selectiv în favoarea sau defavoarea părților.

Conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, *verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Examinând actul judecătoresc emis de către **instanța de apel**, se constată că, aceasta nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (pct. 4. din decizie), nu a reacționat în modul prevăzut de Lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nu a desființat sentința potrivit rigorilor prevăzute de norma legală, astfel în cât a subminat calitatea verificării legalității și temeinicei hotărârii atacate în ordine de apel.

Colegiul penal lărgit atestă că, potrivit *deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022* au fost admise apelurile, casată parțial sentința, în latura penală, cu pronunțarea în această latură a unei noi hotărâri, după cum urmează:

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința *Anei Bejenari* pe art. 329 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, deoarece fapta constituie

contravenție prevăzută de art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința *Anei Bejenari* pe art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința *Galinei Ursu* pe art. 329 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută de art. 298 alin.(2¹) Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința *Galinei Ursu* pe art. 298 alin.(2¹) Cod contravențional a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, *Popa Gheorghe* a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, *Popa Gheorghe* a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 02.12.2011- 31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui *Popa Gheorghe* pe art. 328 alin. (1) Cod penal (perioada 27.04.2013- 19.12.2014 – acordarea premiilor unice) s-a încetat, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional. În corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința lui *Popa Gheorghe* pe art. 313 Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

În conformitate cu prevederile art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, asupra acțiunii civile înaintată de Ministerul Educației instanța nu s-a pronunțat.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond cu privire la ridicarea sechestrului asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui *Popa Gheorghe*, au fost menținute.

Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel ca instanță care la judecarea apelului aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță și care obligatoriu verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, precum și verifică declarațiile și probele materiale examinate, a admis erori esențiale la judecarea apelurilor declarate, astfel încât a prejudiciat semnificativ calitatea actului judecătoresc emis.

Lecturând materialele cauzei penale, se atestă că, partea acuzării a calificat acțiunile infracționale ale inculpatelor *Ursu Galina* și *Bejenari Ana*, în baza art. 329 alin.(1) Cod penal adică, *neglijență în serviciu, cu următoarele semne de calificare: îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față ele, dacă acestea au cauzat daune în proporții mari, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel a ajuns la concluzia că, faptele inculpatelor *Bejenari Ana* și *Ursu Galina*, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(1) Cod penal, dar constituie contravenție prevăzută de art. 298 alin.(2¹) Cod contravențional.

La fel, constatând instanța de apel că, din momentul examinării cauzei a trecut mai mult de 1 an, potrivit prevederilor art. 441 alin.(1) lit. b) Cod contravențional, a considerat că, procesele contravenționale în privința inculpatelor *Bejenari Ana* și *Ursu Galina*, în baza art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional, urmează a fi încetate din motivul expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel a reținut că *Bejenari Ana* a săvârșit fapta contravențională în perioada: **06.09.2012 – 31.12.2012**, iar *Galina Ursu* a săvârșit fapta contravențională în perioada: **26.03.2010-30.11.2012** (descrierea faptelor imputate inculpatelor sunt descrise la pct. 4.1 în prezenta decizie).

Este de notat că, potrivit art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, *în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.*

La fel, Colegiul penal notează că, potrivit art. 3 alin. (1) Cod penal coroborat cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod Contravențional, principiul legalității atât într-o cauză penală cât și într-o cauză

contravențională, stabilesc exhaustiv că nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni și/sau contravenții decât în conformitate cu legea.

La caz, Colegiul penal lărgit constată că, în corespundere cu Legea nr. 262 din 01.11.2013 pentru modificarea și completarea Codului contravențional (**în vigoare din 06.12.2013**), s-au operat modificări la art. 298 Cod contravențional, în care după alineatul (2) s-a introdus alineatul (2¹) cu următorul cuprins: "(2¹) *Generarea unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau altor plăți, se sancționează cu amendă de la 150 la 500 unități convenționale aplicată persoanelor cu funcții de răspundere*".

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel sfidând normele imperative a prevederilor legale menționate supra, a catalogat acțiunile inculpatelor *Bejenari Ana și Ursu Galina*, la o faptă contravențională (art. 298 alin. (2¹) Cod contravențional) care la momentul săvârșirii de către acestea, nu era prevăzută de Codul contravențional.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârea judecătorească a unei instanțe de apel, în esența sa, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, fără ca actul judecătoresc să fie emis cu încălcarea normelor imperative ale legii și să poarte un caracter selectiv în favoarea sau defavoarea părților.

Referitor la soluția instanței de apel prin care *Popa Gheorghe* a fost achitat de la săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 327 alin. (1), 328 alin. (1) Cod penal (episodul atestat în perioada 02.12.2011- 31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii și în temeiul art. 332 alin. (2) și art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința acestuia pe art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul atestat în perioada 27.04.2013- 19.12.2014 – acordarea premiilor unice) a fost încetat din motiv că fapta constituie contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional, precum și în corespundere cu art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional în privința lui *Popa Gheorghe* pe art. 313 Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale, Colegiul penal lărgit atestă următoarele.

Privitor la învinuirea formulată lui *Popa Gheorghe* în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul atestat în perioada 02.12.2011-31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), prin care instanța de apel a considerat că, inculpatul urmează a fi achitat deoarece fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii, Colegiul penal lărgit conchide că, motivarea instanței de apel este lipsită de o motivare suficientă și clară.

Mențiunea în descriptivul deciziei că: " (...) *la caz nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(1) Cod penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă, persoana urmând să fie achitată pe acest capăt de acuzare*", Colegiul penal lărgit conchide că, doar mențiunea în descriptivul deciziei a noțiunilor elementelor constitutive ale infracțiunii, fără a le atribui circumstanțelor de fapt reținute inculpatului, chiar și în sensul în care se pretinde achitarea acestuia de către instanță, nu poate fi catalogată ca o motivare amplă și justă.

Mai mult, ordinile la care face trimitere instanța de apel (pct. 4.1 din decizie) precum că, la perfectarea acestora și a listelor beneficiarilor de premii, era responsabilă Secția Resurse Umane a Universității, nu și rectorul universității, adică inculpatul *Popa Gheorghe*, Colegiul penal lărgit consideră că, aceste argumente nu probează nevinovăția inculpatului de la săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal (episodul atestat în perioada 02.12.2011-31.01.2014 – sancțiuni disciplinare), pe temeiul invocat de către instanța de apel, din motiv că la acest capitol instanța nu a motivat suficient de clar gradul prejudiciabil al infracțiunii imputate inculpatului.

La fel și achitarea lui *Popa Gheorghe* de la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, Colegiul penal lărgit constată o motivare nejustificată și insuficientă.

La acest capitol, simpla rezumare a instanței de apel, precum că, "(...) *la caz nu s-a probat faptul, că făptuitorul ar fi manifestat certitudine, fiind lipsit de orice îndoială și neavând dubii că abuzează de serviciul în care era încadrat*", nu constată în nici un mod că, în fapta imputată inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Mai mult, din motivarea instanței de apel, cu trimitere la niște ordine ale Ministerului educației: nr.07-154 din 22.04.2014, nr.253-c din 30.04.2014, nr.07-154 din 22.04.2014 (pct. 4.1

din decizie), nu poate fi înțeles care a fost incidența și aspectul acestei motivări prin care s-ar demonstra că în fapta comisă de către inculpat lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Cât privește învinuirea formulată lui *Popa Gheorghe* în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (*episodul ce atestă perioada 27.04.2013-19.12.2014 – acordarea premiilor unice*), prin care instanța de apel a considerat că, încadrarea juridică a faptelor inculpatului se cataloghează potrivit art. 313 Cod contravențional, Colegiul penal lărgit statuează că, argumentele instanței care au stat la baza unei astfel de interpretări nu se încadrează în spectrul legal reținut la caz.

Argumentele instanței de apel precum că, *”(...) potrivit actului de inspecție, suplinite cu declarațiile Marinei Mahu, rezultă, că în cadrul inspecției instituției nu s-a făcut o delimitare a surselor financiare acordate de bugetul de stat și cel al instituției. Nu s-a calculat care a fost prejudiciul cauzat per persoană, ci la general per instituție. Adică în cadrul inspecției nu s-au delimitat cheltuielile instituției de cele ale ministerului, dar prejudiciată după cum indică angajata Direcției Teritoriale a Inspecției Financiare Bălți, Marina Mahu, a fost de fapt instituția de învățământ - Universitatea de Stat "Alec Russo", or, banii acordați pentru premii au fost luați din bugetul instituției, nefiind alocați de minister. (...) Prin urmare, în materialele cauzei penale lipsesc probe care ar justifica suma de 278260,20 lei cu statut de prejudiciu adus Ministerului Educației. Or, chiar în actul inspecției financiare lipsește specificarea că ar fi fost cauzat un prejudiciu, că acesta ar fi fost cauzat Ministerului Educației, indicându-se de fapt doar, că premiile în cauză au fost calculate neîntemeiat”,* Colegiul penal lărgit nu poate reține astfel de argumente care ar justifica că în fapta imputată inculpatului se rețin circumstanțe care pot fi încadrate juridic la prevederile art. 313 Cod contravențional.

Mai mult decât atât, în motivarea instanței de apel în care s-a reținut că, *”(...) dacă Ministerului Educației prin fapta de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu nu s-a implicat producerea de urmări - daune în proporții considerabile/mari, la caz, urmează să survină răspunderea contravențională”,* Colegiul penal lărgit atestă astfel de alegații ca fiind iluzorii și neargumentate atât în fapt cât și în drept.

Colegiul penal lărgit conchide că, pentru a reține acțiunile făptuitorului la prevederile art. 313 Cod Contravențional, este necesar ca fapta să nu întrunească elementul constitutiv ale infracțiunii, și anume: *daune în proporții drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Prin urmare, însăși din fapta reținută de instanța de apel, se atestă că aceasta reține în sarcina lui *Popa Gheorghe* faptul, că: *”activând în aceeași funcție (rector al Universității de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți, depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, contrar prevederilor punctului 13 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 195 din 13.03.2013 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ superior de stat cu autonomie financiară, care prevede că în funcție de mijloacele pentru retribuirea muncii disponibile, rectorii instituțiilor sunt în drept să acorde salariaților premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și zilelor de sărbătoare nelucrătoare precum și ajutoare materiale în modul stabilit de art. 165¹ Codul muncii, în acest caz cuantumului premiului unic în fiecare caz nu va depăși salariul de funcție al salariatului premiat, în perioada de timp cuprinsă între 27.04.2013-19.12.2013, a emis și a semnat personal ordinele interne cu nr.05-164 din 27.04.2013 și nr.02-87 48 din 19.12.2013, în urma cărora personalului de conducere din cadrul Universității de Stat Alec Russo din Bălți prim prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, li s-au acordat premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție”.*

Astfel, Colegiul penal lărgit, lecturând normele prevăzute atât la art. 313 Cod contravențional cât și la art. 328 alin. (1) Cod penal, nu poate percepe discrepanța sintagmei reținută de instanța de apel în faptele inculpatului, și anume: *(...) depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, contrar prevederilor punctului 13 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 195 din 13.03.2013, (...) a acordat prim prorectorului, prorectorilor, decanilor, prodecanilor, șefilor de catedre și șefului serviciului studii, premii unice în cuantum mai mare de un salariu de funcție”.* Or, la caz se conchide contrariul celor reținute de către instanța de apel, încât din fapta descrisă în decizie, inculpatul depășind în mod vădit limitele atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, a cauzat totuși careva daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau

juridice.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel nu a descris în detaliu care sunt acele premii unice mai mare de un salariu de funcție acordate cu încălcarea prevederilor legale, persoanelor menționate supra și dacă aceste circumstanțe de fapt pot determina sau nu, încadrarea juridică a faptelor lui Popa Gheorghe la prevederile art. 313 Cod contravențional, ținând cont de faptul că, norma prevăzută la art. 313 stabilește răspunderea pentru excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu care contravine „intereselor publice” fără provocarea unor urmări prejudiciabile. Sintagma ”intereselor publice” din articolul 313 Cod contravențional descriind doar fapta, nu și urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenția în discuție este una formală nu și una materială.

La caz, rezumând motivarea instanței de apel, în care aceasta a achitat inculpatul de la săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. art. 327 alin. (1), 328 alin. (1) Cod penal (episodul atestat în perioada 02.12.2011-31.01.2014 – sancțiuni disciplinare) și a calificat acțiunile inculpatului (*episodul ce atestă perioada 27.04.2013-19.12.2014 – acordarea premiilor unice*) la art. 313 Cod contravențional, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel ca instanță care la judecarea apelului aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță și care obligatoriu verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, precum și verifică declarațiile și probele materiale examinate, nu a examinat minuțios și sub toate aspectele circumstanțele cauzei deduse judecății, precum și nu a elucidat aprofundat factorii care au stat la baza adoptării deciziei, admitând o motivare vădit deficitară.

Colegiul penal atestă că, instanța de apel a admis o motivare insuficientă în raport cu argumentele invocate de către apelanți, or, în cadrul unui proces de judecată, instanța pe lângă cercetarea probelor și circumstanțelor de fapt, are obligația să se expună într-o manieră amplă și convingătoare asupra tuturor alegațiilor invocate de părți.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că, în decizia instanței de apel lipsește o motivare desfășurată și justă în privința tuturor probelor cercetate în ședința de judecată, or, acestea fiind doar enumerate, nu pot elucidă că procesul penal a fost desfășurat într-o manieră considerabilă, în care părțile au avut parte în deplină măsură de un proces echitabil.

La fel, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel este una vagă și neargumentată vis-a-vis de acțiunea civilă înaintată de către Ministerul Educației, prin care solicită încasarea de la persoanele care poartă răspundere patrimonială a prejudiciului material în sumă de 306 602 lei (f.d. 62-63, Vol. VIII).

În aceeași măsură, instanța de apel nu a elucidat chestiunea privitor la aplicarea sau neaplicarea sechestrului pe bunurile imobile ce aparțin cu drept de proprietate inculpatului Popa Gheorghe, lăsând în vigoare în această parte sentința primei instanțe, care la fel și-a motivat soluția într-o manieră vagă și neargumentată.

Colegiul penal lărgit notează că, instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra chestiunilor *de drept* și *de fapt* ce se referă la: dacă faptele inculpaților întrunesc elementele infracțiunii/contravenției, dacă au fost corect calificate faptele inculpaților, dacă pedepsele a fost individualizate și aplicate just, dacă normele de drept procesuale, penale sau contravenționale au fost corect aplicate și reținute, dacă hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate alegațiile invocate de către părți.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate la judecarea cauzei în apel.

Conform art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Generalizând cele expuse supra, se constată în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare declarate sunt întemeiate.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate prin prisma prevederilor art. art. 384-397 Cod de procedură penală, să se pronunțe

în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în cererile de apel, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțe cauzei, să emită o soluție clară și motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, *Formusatii Andrei*, avocatul *Balan Angela* în numele inculpatului Popa Gheorghe și avocatul *Balan Angela* în numele inculpatelor Bejenari Ana și Ursu Galina.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința lui **Popa Gheorghe XXXXX**, **Ursu Galina XXXXX** și **Bejenari Ana XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 12 septembrie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Donos Aliona

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Ion Guzun, din motivul aflării în concediu de odihnă anual plătit de la 14 august 2023 și demisiei acestuia din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală.